

# BIS HAR TÄPPT TILL ETT KULTURELLT HÅL

*Författaren Gonzalo Moure, den drivande bakom det spanska bokprojektet Bubisher, har kommit ut med två barnböcker på bokförlaget Opal som skildrar väst-sahariska flyktingbarn: Karamellens ord och Månjättarna. I december reste han tillbaka till flyktinglägren. Planen hade varit att komma dit med tjugo volontärer inställda på att föra ut litteratur till flyktingbarnen, men på grund av den ökade kidnappingsrisken var det bara en bibliotekarie som följde med. Sedan dess, med utvecklingen i Mali, har flyktinglägren i Algeriet stängts för utländska besökare.*

Här skriver Gonzalo Moure om situationen i lägren:

Den spanska föreningen "Författare för Sahara-Bubisher" (Escritores por el Sáhara-Bubisher) drivs utan vinstintresse och utan statligt stöd. Men tack vare stöd från författare, bibliotekarier och andra kulturintresserade i Spanien har vi kunnat finansiera två bokbussar som når hälften av alla väst-sahariska flyktingar i ökenlägren i Algeriet. Föreningen har också finansierat bygget av ett folkbibliotek i Smara, det största flyktinglägret. Just nu är det vi behöver mest av allt böcker på arabiska, framför allt för barn.

Den första bokbussen kom till lägren för fem år sedan och syftet var att ge flyktingbarnen en chans att utvecklas kulturellt genom läsning av olika sorters böcker. Trots att utbildning var fundamental för ledningen i lägren (100% av barnen gick i skolan) fanns det nästan inga böcker i skolorna och det fanns inga fungerande bibliotek. Men författare, bibliotekarier och lärare i Spanien fick förlag att skänka 5000 nya böcker och med dem kunde den första bokbussen besöka skolor och inspirera till läsning i bokklubbar i de mer avlägsna delarna av lägren.

All verksamhet hade finansierats av skolor och bibliotek i Spanien tack vare kreativt initiativ framför allt från elever och lärare.

fanns ett stort hål i vår verksamhet, det fattades böcker skrivna på arabiska. Undervisningen i skolorna sker på arabiska, men



Böckerna vi tog till lägren var på spanska eftersom vi är spanjorer och det är där vi har våra kontakter, men vi insåg att det

det talade språket är hasania, en dialekt av arabiskan. Spanska är andraspråk i skolorna och obligatorisk. Vi insåg ganska snart att böcker på arabiska behövdes, men

var skulle vi få tag i dem? Det fanns inga förlag i Spanien som gav ut på arabiska, som vi kunde tigga böcker av. Därför var det otroligt viktigt att få tillstånd samarbetet med BiS som täppte till ett kulturellt hål genom att skänka 6000 böcker på arabiska.

Trots den låga nivån som barn och ungdomar har när det gäller spanska har det folkbibliotek som vi byggt i Smara, det folkrikaste lägret, 2000 registrerade låntagare. Men bibliotekarierna säger att efterfrågan på böcker på arabiska är större än efterfrågan på böcker på spanska. Arabiska kan alla läsa utan vidare och har

spanska får fler och fler läsare. Utan hjälpen från BiS hade dock hela Bubisher-projektet skadats eftersom den ekonomiska krisen i Spanien satt många käppar i hjulen för oss.

Men trots krisen i vårt land kämpar vi för att få ihop de sista anslagen till en tredje bokbuss; våra planer är att så småningom ha fem bokbussar i gång i lägren för att nå hela befolkningen. Den nya bussen har vi fyllt med 3000 nya böcker men alla på spanska, bl.a. har vi fått 40 exemplar av Monica Zaks bok om Hadara som givits ut på spanska av bokförlaget Anaya.

på arabiska, för att inte skapa en obalans. De böcker vi redan fått från BiS blir mycket lästa men illa åtgångna, många av böckerna som tryckts i Algeriet måste helt enkelt kasseras och en del av dem har också försvunnit.

De böcker som tryckts i Sverige är av mycket bättre kvalitet än de som tryckts i Algeriet. De svenska böckerna har bra kvalitet och håller för ivrig läsning. Det är viktigt för oss i föreningen att, trots den svåra ekonomiska situationen i Spanien, fortsätta framåt och skaffa fler böcker på spanska, men det är också nödvändigt att samarbetet med BiS fortsätter för att vårt projekt inte ska halta.

Jag vill till slut säga att också tack vare BiS har vi en bibliotekarie, Ahmed Mulay, på biblioteket i Smara som enbart ägnar sig åt att ta hand om böcker på arabiska. Han, liksom de nio andra bibliotekarierna får en lön som är dräglig i lägren. Alla har ett schema. När jag var där senast kunde jag konstatera att de fullföljde sina arbeten strikt och att Bubisher blivit det viktigaste kulturella solidaritetsprojektet i flyktingarna i Sahara. Här i Spanien fortsätter vi arbeta varje dag för att hålla vid liv och förbättra projekt Bubisher.

Gonzalo Moure

Översättning: Monica Zak

● Samma dag som den här texten  
● översattes kom ett mejl från en  
● av bibliotekarierna på folkbib-  
● lioteket i Smara: Alla böcker på  
● arabiska utlånade!



Foto: Monica Zak

en kulturell närhet till. Det räcker att tala om att Monica Zaks bok om Hadara är en verklig bestseller, den har blivit utlånad tusentals gånger. Men även böckerna på

Föreningen Bubisher hoppas snart kunna bygga ett folkbibliotek till, det ska ligga i det näst största lägret Aussered, men för att vi ska kunna inviga det behövs böcker